

122319 - Oruç Geciktirme Fidyesini Oruç Kazasından Öncesine Ertelemek

Soru

Üzerinde Ramazan oruç kazası ve yemek yedirme fidyesi olan bir kadın, fidyeyi oruç kazasından sonra tek seferde verebilir mi?

Detaylı cevap

Her kim Ramazan oruç kazasını diğer Ramazan orucuna kadar erteler ve erteleme; hastalık, hamilelik, emzirme gibi mazeretler nedeniyle oluşmuşsa kaza haricinde bir yükümlülük yoktur. Şayet erteleme mazeretsiz ise günahı olduğu gibi kaza yükümlülüğü devam eder. Ancak fidye gerekir mi gerekmez mi? Bu konuda alimler arasında ihtilaf mevcuttur. Alimlerin cumhuruna göre her bir gün için bir yoksulu yedirmek üzere fidye vaciptir. Ancak (26865) nolu sorunun cevabında tercihli görüş fidyenin vacip olmamasıdır, fakat tedbir açısından fidye verilmesi güzel olur.

Fidye olduğunu savunanlar, ikinci Ramazan başlamasıyla insanın zimmetinde oluverir. İster o günde verir ister kaza yapacağı günlerde verir. Ancak faziletli olan zimmetini beri kılmak için erken vermesidir.

Mevsua el Fıkhiye 28/76 şöyle geçer: Ramazanın kazasını farklı zaman dilimlerine yaymak caizdir. Fakat cumhur alimleri bu süreyi bir sonraki Ramazan başlamadan önceki zamanla sınırlandırmıştır. Nitekim Aişe El Radiyallahu anha şöyle dedi: “Üzerimde Ramazan orucu kazası olurdu ancak Şaban ayında kaza edebilirdim.” Nasıl ki bir namaz, diğer namaz vaktine kadar geciktirilmez ise bu da böyledir.

Alimlerin cumhuruna göre bir Ramazan kazasını bir sonraki Ramazana mazeretsiz olarak geciktirmek günahıdır. Söz konusu Aişe’den rivayet edilen hadis bu konuda delildir. Şayet geciktirirse fidye vermekle yükümlü olur. Fidye bir gün için bir yoksula yemek yedirmektir. İbn Abbas, İbn Ömer ve Ebu Hureyre Radiyallahu anhum’dan rivayet edildiğine göre şöyle

dedi: “Üzerinde oruç borcu olup diğer Ramazan gelinceye kadar kaza etmezse kazayla birlikte her birgün için bir yoksula yemek yedirir.” Bu fidye geciktirme fidyesidir. Fidyeye kazadan önce, kazayla birlikte veya kazadan sonra da verilebilir.

El Merdavi el Hanbeli Rahimehullah şöyle dedi:

“Yükümlülüğü kaldıran bir şeyle yemek yedirir, yemek yedirme kazada önce, kazayla birlikte veya kazadan sonra da olabilir. elMecd şöyle dedi yani İbn Teymiye Şeyhulislam: En faziletlisi hayırda acele etmek ve geciktirmenin olumsuzluklarından kurtulmak açısından fidyeyi erkenden vermektir. (el İnsaf 3/333)

En iyisini Allah bilir.